

GENEL TARIM SAYIMI UYGULAMA REHBERİ

Amaç, tanımlar ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Rehber, Genel Tarım Sayımı (GTS) kapsamında yürütülecek faaliyetlerin düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

(2) Bu Rehberde yer alan;

a) Tarım arazisi: Toprak, topografya ve iklimsel özellikleri tarımsal üretim için uygun olup, hâlihazırda tarımsal üretim yapılan veya yapılmaya uygun olan veya imar, ihya, ıslah edilerek tarımsal üretim yapılmaya uygun hale dönüştürülebilen arazileri,

b) Tarımsal faaliyetler ile ilgili diğer alanlar: Bitkisel üretim yapılan alanlar haricinde, hayvanların bakımı ve barınması için kullanılan; tarımsal üretimin girdisi konumundaki hammadde ve ara malların depolandığı; tarımsal alet ve makinelerin muhafaza edildiği; tarımsal üretim veya tarımsal üretimi destekleyici her türlü faaliyetin doğrudan ya da dolaylı olarak gerçekleştirildiği alanları,

c) Tarımsal işletme: Yasal durumu, tasarruf şekli ve işletme büyüklüğüne bakılmaksızın, bitkisel üretim ya da hayvancılık faaliyetinde bulunan veya hem bitkisel üretim hem de hayvancılık faaliyeti yapan tek yönetim altındaki ekonomik birimi ifade eder.

(3) Gerçek kişi, hanehalkı ortaklığı ya da tüzel kişilerden, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev. 2.1) göre aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden en az birini gerçekleştirenler “Tarımsal İşletme” kabul edilir:

a) Tek yıllık (uzun ömürlü olmayan) bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi (NACE A01.1)

b) Çok yıllık (uzun ömürlü) bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi (NACE A01.2)

c) Dikim için bitki yetiştirilmesi (NACE A01.3)

d) Hayvansal üretim (NACE A01.41 - NACE A01.47 arası ile NACE A01.48’in bir kısmı)

e) Karma çiftçilik (NACE A01.5)

(4) Aşağıda sayılanlar GTS kapsamındadır:

a) İlgili üretim döneminde bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında faaliyet gösteren tüm tarımsal işletmeler,

b) Tarımsal amaçlı kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, tarımsal işletmeler ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin tasarrufunda bulunan tüm tarım arazileri,

c) Tarımsal işletmelerin tasarrufunda bulunan ve tarımsal faaliyetler ile doğrudan ilgili diğer alanlar.

(5) GTS kapsamında bilgi vermekle yükümlü gerçek kişiler, ortaklık tipine bakılmaksızın hanehalkı ortaklığı şeklindeki tüm tarımsal işletmeler ile tüzel kişiliği haiz tarımsal faaliyet yürüten işletmeler, 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 8 inci maddesi uyarınca Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından talep edilen bilgileri vermekle yükümlüdür.

(6) GTS kapsamında istenen bilgileri, geçerli bir mazereti olmaksızın belirlenen şekil ve sürede vermeyen birimler hakkında 5429 sayılı Kanunun 54 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Kayıt sistemlerinde yer almayan tarım arazilerinin tespiti ve kayıt altına alınması

MADDE 2- (1) Tarım ve Orman Bakanlığı’nın (TOB) ilgili kayıt sistemlerinde yer almayan ancak bitkisel üretim faaliyetinde kullanılan tüm tarım arazileri, TOB tarafından, TÜİK ile işbirliği içerisinde tespit edilir.

(2) Tespit edilen alanlara ilişkin olarak, bu alanları ilgili üretim yılında fiilen tasarrufunda bulunduran gerçek veya tüzel kişiler tespit edilir. Tasarruf eden kişilere ilişkin bilgiler ile söz konusu alanlara ilişkin kadastral bilgiler, TOB bünyesinde kullanılan kayıt sistemlerine veya bu amaç için oluşturulacak kayıt sistemine kaydedilir.

(3) TOB tarafından gerçekleştirilen, arazilerin yerinde tespiti ve tasarruf edenlere ilişkin bilgilerinin belirlenerek kayıt altına alınması sürecinde öncelikli olarak TOB’un mevcut

envanterinde yer alan araçların kullanımı esastır. Mevcut araçların yeterli olmadığı yerlerde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının taşıtlarının, yerine getirdikleri mevcut kamu hizmetlerini aksatmayacak, kurum bütçesine ilave yük getirmeyecek ve bu kapsamda yeni taşıt edinimine yol açmayacak biçimde kullanılmasına ilişkin gerekli tedbirler, mülki idare amirlerince alınır.

(4) Arazilerin yerinde tespiti ve tasarruf edenlere ilişkin bilgilerinin belirlenerek kayıt altına alınması sürecinde köy/mahalle muhtarları, kendi mahallerindeki tespitlerin yapılmasında gerekli desteği sağlamakla mükelleftir.

(5) TOB'un ilgili kayıt sistemine kayıtlı alanlar ile birlikte, bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında tespit edilerek kayıt altına alınan tarım arazileri ve bunları tasarruf edenlere ilişkin kayıtlar, TOB tarafından, veri derleme sürecinin başladığı 1/7/2025 tarihinden önce TÜİK'e teslim edilir.

(6) GTS'nin ikinci aşamasının kapsamı, birinci aşamada TOB tarafından tespit edilerek kayıt altına alınan tarımsal işletmeler ve tarım arazileri ile mevcut idari kayıtlarda yer alan tarımsal işletmeler, tarım arazileri ve tarımsal faaliyetler ile doğrudan ilişkili diğer alanlardan oluşur.

İl ve ilçe sayım komiteleri

MADDE 3- (1) 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 612 nci maddesine istinaden, illerde Valinin veya görevlendirdiği bir Vali Yardımcısının, ilçelerde Kaymakamın başkanlığında Sayım Komiteleri kurulur.

(2) İl sayım komiteleri, Valinin veya görevlendirdiği Vali Yardımcısının dışında İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Ziraat Odası Başkanı, TÜİK Bölge Müdürü ve Vali tarafından belirlenen diğer görevlilerden oluşur.

(3) İlçe sayım komiteleri, Kaymakamın başkanlığında İlçe Tarım ve Orman Müdürü, TÜİK temsilcisi, (olan ilçeler için) İlçe Ziraat Odası Başkanı ve Kaymakam tarafından belirlenen diğer görevlilerden oluşur.

(4) İl ve ilçe sayım komiteleri;

a) Sayım çalışmaları için gerekli olan toplantı salonu, eğitim malzemeleri ve diğer ihtiyaçların temini ve tahsisinden sorumludur.

b) Kendi mahallerinde sayım sürecinin kesintisiz ve titizlikle uygulanmasını sağlayacak diğer tedbirleri alır, çalışmalar sırasında doğacak idari ve mali sorunların yerinde çözümlenmesini sağlar.

c) Sayımın emniyet içerisinde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere gerekli önlemleri alır, ihtiyaç halinde kolluk kuvvetlerinden destek alınmasını sağlar.

Sayım bürolarının kurulması

MADDE 4- (1) İl ve ilçe sayım komitelerine bağlı olarak çalışmak üzere, tüm ilçelerde ve büyükşehir statüsünde olmayan 51 ilin merkez ilçelerinde görev yapmak üzere bu illerde 'Sayım Büroları' kurulur.

(2) Sayım bürolarının İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri'nin kullandığı hizmet binalarında kurulması esastır. İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri'nde fiziki imkânların yeterli olmaması durumunda sayım bürosu, mülki amirin uygun gördüğü yerde kurulur.

(3) Sayım bürolarında görevli personel sayısı kadar çalışma masası, çalışma koltuğu vb. ofis ekipmanları bulundurulur ve bu bürolara kesintisiz internet erişimi sağlanır.

(4) Sayım bürolarında kullanılacak bilgisayarlar TÜİK tarafından İl/İlçe sayım komitelerine teslim edilir.

(5) İl/İlçe sayım büroları, 1/7/2025–31/12/2025 tarihleri arasındaki mesai gün ve saatlerinde açık tutulur.

(6) İl/İlçe sayım komiteleri, bina girişlerine ve bina içindeki alanlara yönlendirme tabelaları koymak başta olmak üzere, vatandaşların sayım bürolarına erişimini kolaylaştıracak önlemleri alır.

Personel istihdamı

MADDE 5- (1) İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Personeli;

a) Her sayım bürosunda asgari bir kişi olmak üzere, TOB tarafından belirlenen sayıda İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personeli, GTS kapsamında görevlendirilir.

b) Sayım bürolarında görevlendirilen İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personelinin izin, rapor vb. nedenlerle görevinden geçici ya da kalıcı olarak ayrılması durumunda, İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından ilgili İl/İlçe Sayım Komitesine ve TÜİK Bölge Müdürlüğü'ne bilgi verilmek suretiyle yeni bir personel ivedilikle görevlendirilir.

c) Görevlendirilen personele 1/07/2025–31/12/2025 tarihleri arasında GTS çalışmalarına ilişkin iş ve işlemler dışında başka bir görev verilemez. Bu kapsamda, 5429 sayılı Kanunun 54 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

ç) Görevlendirilen personel 'Gizlilik Taahhüt Belgesi' metnini imzalar.

(2) Proje Bazlı Kısmi Süreli Sözleşmeli Personel;

a) İl ve İlçelerde GTS kapsamında görevlendirilecek kişilerden İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personeli dışında kalan kısmı için aşağıda belirtilen koşullarla sözleşmeli personel istihdam edilir:

1) Sözleşmeli Personelin istihdamında, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ve 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların ek 8 inci maddesi hükümleri esastır.

2) Sayım bürolarında istihdam edilecek proje bazlı kısmi süreli personel sayısı, il/ilçede sayım uygulanacak tarımsal işletme sayısı esas alınarak, TÜİK tarafından belirlenir.

3) Sayım bürosu bazında istihdam edilecek proje bazlı kısmi süreli personelin görev yapacağı yerleşim yerinden temini esastır.

b) Sözleşmeli personel olarak istihdam edilecekler için 'Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi' düzenlenir ve bu kişilere 'Gizlilik Taahhüt Belgesi', 'Bilgi Varlıkları Kullanım Taahhütnamesi' ve 'Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi' metni ile her yıl Cumhurbaşkanlığınca vize edilen 'Hizmet Sözleşmesi' imzalatılır.

Görevlendirilecek personele ödenecek ücretler

MADDE 6- (1) Sayım bürolarında görevlendirilecek İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü personeline 5429 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasına istinaden çıkarılan 8/1/2018 tarihli ve 2018/11323 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Türkiye İstatistik Kurumunda Kurum Dışından Görevlendirilecek Kamu Personeline Yapılacak Ödemelere Dair Karar çerçevesinde ödeme yapılır.

(2) İlgili personele fiilen çalışılan işgünü üzerinden hesaplanarak ayda bir kez olmak üzere her ay için ödeme yapılır.

(3) Ödemeye ilişkin evrakların hazırlanması ve takibi işlemlerini, TÜİK Bölge Müdürlükleri personeli arasından belirlenen İl/İlçe sayım sorumluları ile kontrolörler yürütür.

(4) Sayım bürolarında proje bazlı çalıştırılacak kısmi süreli personele 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Esasların ek 8 inci maddesi gereğince ödeme yapılır.

Eğitim ve saha organizasyonu

MADDE 7- (1) Eğitimlerin yeri ve zamanı TÜİK Bölge Müdürlükleri tarafından İl ve İlçe Sayım Komitelerine ve İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine bildirilir.

(2) Görevlendirilen İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri personelinin eğitime katılımından İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürleri sorumludur.

(3) GTS kapsamında görevlendirilen İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri personeli ile proje bazlı çalıştırılacak kısmi süreli personelin eğitimi TÜİK sorumlularınca verilir, eğitime katılmayan personel çalışmada görev alamaz.

(4) GTS ile ilgili her türlü bilgiyi içeren ve TÜİK tarafından hazırlanan el kitapları, çalışmada görev alanlara eğitim sonrası dağıtılır.

Tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri

MADDE 8- (1) TÜİK tarafından, GTS'nin amacı ve istenilecek bilgiler hakkında istatistiki birimleri ve kamuoyunu bilgilendirmek üzere yeterli sayıda broşür ve afiş hazırlanarak İl/İlçe sayım komitelerine teslim edilir.

(2) Teslim edilen afişlerin tüm muhtarlıklarda ve İl/ İlçe sayım komitelerinin uygun gördüğü yerlerde çalışma süresince asılı tutulması sağlanır.

(3) Broşürler, İl/İlçe sayım komitelerince muhtarlıklara teslim edilerek, veri derlenecek birimlere dağıtımı sağlanır.

Veri derleme süreci

MADDE 9- (1) Bitkisel üretim ve/veya hayvancılık faaliyeti yürüten tüm tarımsal işletmelerden veri derlenmesi esastır.

(2) Bu kapsamda tarımsal işletmelere, kendilerine ait anketlerin doldurulması için 1/7/2025–31/10/2025 tarihleri arasında olmak üzere il/ilçe sayım bürolarına başvurmaları için kısa mesaj (SMS) ve/veya telefonla randevu verilir.

(3) Tarımsal işletmenin işletmeci ve/veya yöneticileri, randevu verilen haftada tarım faaliyetinin yapıldığı veya ikametlerinin bulunduğu il/ilçe sayım bürolarına giderek talep edilen bilgileri beyan ederler. Zorunlu hallerde, tarımsal faaliyetin ya da ikametinin olduğu il/ilçe dışında herhangi bir il/ilçe sayım bürosuna da başvuru yapılabilir.

(4) İsteyen istatistiki birimler, kendilerine ait anketi doğrudan web üzerinden doldurabilirler. Bu yolla anketi dolduran ve kaydeden birimler, beyan edilen bilgilerdeki olası hatalar ve şüpheli bildirimler için kendilerine tekrar başvurulması durumu saklı kalmak üzere, beyan verme yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

(5) Kapsamı TÜİK tarafından belirlenmek üzere, belirli işletme büyüklüğüne sahip tarımsal işletmelere telefonla anket uygulanabilir. Bu şekilde anket uygulanan birimler, anketi tamamlamaları şartıyla, beyan edilen bilgilerdeki olası hatalar ve şüpheli bildirimler için kendilerine tekrar başvurulması durumu saklı kalmak üzere beyan verme yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

(6) GTS kapsamında istenen bilgileri geçerli bir mazereti olmaksızın belirlenen şekil ve sürede vermeyen veya eksik veya hatalı verenler, bir kereye mahsus olmak üzere uyarılarak yedi gün içerisinde bilgileri vermeleri veya eksik ve hataları gidermeleri istenir. Bu uyarıya rağmen, bilgileri hiç vermeyen veya talep edildiği hâlde eksikleri gidermeyen ve hataları düzeltmeyen gerçek kişiler veya özel hukuk tüzel kişilerinin organ ve temsilcileri hakkında 5429 sayılı Kanunun 54 üncü maddesi uyarınca idari para cezası uygulanır. Bu madde kapsamında idari para cezası uygulanmasına ilişkin karar il/ilçe sayım komitelerinin başkanları tarafından verilir.

Denetim ve kontrol faaliyetleri

MADDE 10 - (1) İstatistiki birimler tarafından beyan edilen bilgiler; TOB idari kayıtları, nüfus kayıtları, kadastro bilgileri, tarımsal arazi tespitleri, traktör / biçerdöver tescil kayıtları gibi mevcut kayıtlar ile karşılaştırılır. Karşılaştırma sonucu beyan edilen bilgilerde hata veya şüpheli beyan tespiti yapılması halinde, tespit edilen tutarsızlıklar hakkında tarımsal işletmelerden düzeltme ve/veya izahat istenir. Düzeltme ve/veya izahatı süresinde yerine getirmeyen tarımsal işletmeler hakkında da 5429 sayılı Kanunun 54 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

(2) GTS kapsamında sayım bürolarında görevlendirilen personelin çalışmaları, TÜİK bölge müdürlüklerince belirlenen il/ilçe sorumluları tarafından düzenli olarak izlenir ve denetlenir. Bu denetimler esnasında sayım verilerinin sıhhatini etkileyecek nitelikte yanlış uygulamaların tespit edilmesi halinde, il/ilçe sorumluları tarafından durum ivedilikle il/ilçe sayım komitelerinin başkanları ve TÜİK Bölge Müdürlüğüne bildirilir.